

חַת־ת לַיּוֹם רַבִּיעִי פָּרַשַׁת וַיֵּרָא י"ד חֲשׁוֹן ה'תשפ"ו

מְקַדֵּשׁ לַמַּעַן בְּטַחֲוֹן יוֹשְׁבֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
"אֶרֶץ אֲשֶׁר תָּמִיד עֵינֵי ה' אֶלְקֶיךָ בָּהּ"

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חֲמִשׁ / רַבִּיעִי עִם רִשׁ"י

לוט ברח מסדום שעומדת להחרב. המלאך הסכים שלוט יברח לבלע, העיר החמישית והקטנה מבין הערים שעתידות להחרב. היות שזו הייתה עיר יחסית חדשה, רק בת חמישים, לא עברו בה יותר מדי עברות.

המלאך אמר שה' לא יחריב את העיר בטובה ללוט. "אולם הזדרז". לוט ברח לבלע, שנקראה גם צוער (מלשון צעיר) מבאן ולהבא. העיר קבלה את שמה החדש להזכיר שנצלה כיון שנעשו בה מעט עברות.

לוט הגיע לצער בבקר. ה' החל להוריד גשם על סדום ועמורה. בהתחלה היה זה גשם רגיל, למקרה שאנשים שחיים בערים אלו עוד ינסו לחזור בתשובה. באשר הם לא, ה' המטיר גשם חזק מאד. ואז הרים ה' את האדמה והפך את הערים מלמעלה למטה.

אשת לוט רצתה לראות מה קורה והסתכלה לאחוריה. היא נענשה על כך שהסתכלה בזמן שאמרו לה שלא להסתכל ונהפכה לנציב מלח. הענש הזה עבירה היה "מדה כנגד מדה", זה תאם לעברה שהיא עברה. כיון שאשת לוט לא רצתה לתת מלח לאורחים שלה.

אברהם התעורר בבקר להתפלל שחרית (אברהם אבינו החל את הענין של תפילת שחרית, אותה מתפללים עד ימינו) כאשר אברהם התעורר הוא ראה עשן עולה מהמקום שבו היו סדום ועמורה.

~

למרות שלוט קבל רשות לגור בצוער, הוא חשש כיון שהיא הייתה קרובה לסדום.

הוא ברח למערה. ה' עשה שבמערה יהיה יין. הבנות של לוט חששו שלא רק סדום נחרבה, אלא כל העולם נחרב כמו בזמן המבול. הן סברו שאם לא יהיו להם ילדים, לא ישארו בעולם עוד אנשים. לכן

הם החליטו לשקר על אבא שלהם ולגרום לו להתחתן אתם כדי שיהיו להם ילדים. הן גרמו לו להשתפר, וכאשר היה שכור, הן התנהגו כאלו הן מתחתנות אותו. לשתייהם נולדו תינוקות- מואב ובן עמי. (העם עמון מגיע מבן עמי)

~

אחרי שהערים סדום ועמורה חרבו, הפסיקה תנועת האורחים לכוון חברון, ולכן אברהם החליט לעבור דירה למקום קרוב ליותר אנשים ולכן נסע עד שהתקרב לעיר בשם גרר. בדיוק כמו במצרים, אנשי גרר שאלו על שרה. אברהם אמר (כמו בפעם הקודמת) ששרה היא אחותו.

מלך גרר, אבימלך, שלח שליח להביא את שרה אליו. אולם כאשר התקרב לשרה, המלאך לא אפשר לו לנגוע בה והביא על אבימלך מחלה. ה' בא לאבימלך בחלום ואמר לו שהוא עומד למות כיון שנשה לקחת את שרה.

אבימלך טען שזו אינה אשמתו שכן הוא חשב שהיא אחות של אברהם. ה' אמר לו להחזיר את שרה ושאברהם יתפלל עבורו. אבימלך החזיר אותה אבל פעם מאד על אברהם.

אברהם הסביר שבכך ששאלו אם שרה היא אשתו או אחותו הוא מיד ידע שאין להם יראת שמים. שאלה מעין זו מראה שאדם לא רוצה להתנהג כראוי. לכן, כדי להציל את חייו היה עליו לומר שהיא אחותו.

אבימלך הבין שאברהם צודק, ונתן לו הרבה מתנות כיון שהצטער על מעשיו. אברהם התפלל עבור אבימלך והוא נרפא ממחלתו. אבל לפני ששמע את תפילת אברהם וגרם לאבימלך להתרפא, ה' זכר שאברהם צריך עבור עצמו- ברכה לבן.

לכן ה' גרם ששרה תהיה הרה (מכאן לומדים שהמתפלל על חברו נענה תחלה).

בפסח, בשנה שאחר כך נולד לשרה בן! ה' עשה שיצחק יהיה דומה בדיוק לאברהם, כדי שאף אחד לא יוכל לחשב שיש כאן אבא אחר.

אברהם קרא לבן שנולד לו יצחק כמו שה' אמר לו וערך לו ברית מילה כאשר היה בן שמונה ימים.

תהלים / יום י"ד לחודש פרקים ע"ב- ע"ו

כשאמרים את פרק ע"ד, הוא מעורר אותנו לחשב עד כמה אנו רוצים את הגאולה. הפרק מספר אודות חרבן המשכן והמקדש ועל כך שאיננו רואים עוד את הנסים של ה'. אנו צריכים כל כך את הגאולה וזועקים "ה' עד מתי ???"

אחד הפסוקים הוא "עד מתי אלקים יחרף צר" ה' עד מתי? עד מתי תאפשר לגויים לומר דברים חצופים? ועם כל זה, אפלו בגלות אפשר לראות זמנים שבהם ה' מאיר בעולם ואנו יכולים לראות נסים אמתיים.

נסים כאלו מזכירים לנו שה' אתנו בגלות ושהגאולה עומדת תכף ומיד להגיע.

אחד הנסים הגדולים התרחשו כשהאדמו"ר הרי"צ השתחרר ממאסרו, אפלו ברוסיה שהיתה מקום מפחיד ומסכן

תנ"א / אגרת הקדש סימן כ"ז (י"ד מרחשון שנה פשוטה)

הזוהר אומר שהצדיק חי עוד יותר אחרי הסתלקותו ממה שהיה במשך חייו.

בתנ"א אתמול למדנו שהוא "חי" באמצעות חסידיו

כיצד אפשר לומר שהוא בחיים יותר אחרי ההסתלקות? כיצד יתכן שהוא "חי" באמצעות חסידיו?

היום, האדמו"ר הזקן מסביר את כוונת דברי הזהר.

מה הם חזיו של הצדיק? הנשמה שלו!

אצל אחרים, הגוף יכול לקחת חלק גדול מהחיים שלהם. אם משהו לא טעים זה מפריע להם למשל. אבל אצל צדיק הגוף שלו הוא כמו לבושים דרכם מבטאת הנשמה את עצמה.

ומהי נשמת הצדיק? הוא מלא באהבה לה', לתורה, לעם ישראל, מלא באמונה, וביראת שמים.

נראה בהמשך שהיות וזוהי מהות חיי הצדיק, והכחות של הצדיק עדין נמצאים אצל החסידים שלו אחרי ההסתלקות ולכן אומרים שהוא בחיים אפילו אחרי ההסתלקות.

היום יום / י"ד חשוון

היום לומדים שעל ידי שקשורים "לפרנסה רוחנית" ומחזקים את היהדות, מקבלים ברכות מה' באופן שלמעלה מהטבע. הרבי מסביר שני פסוקים, אחד מפרשת השבוע והשני מתהלים שמדברים על כך.

לומדים בפרשת השבוע שה' דבר אל אברהם לפני שהשחית את סדום ועמורה. התורה גם אומרת מדוע ה' דבר אלי: בגלל שאברהם הוא "אב המון גוים" – אב של הרבה עמים, כולל סדום ועמורה. ה' לא רצה להשמיד אותם לפני שידבר קודם עם אברהם.

עוד סבה שה' אמר לו היא כיון שה' אוהב את אברהם. מדוע ה' אוהב את אברהם? הפסוק אומר: **"כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת אחריו ושמרו דרך ה'".** ה' אוהב אותו בגלל שהוא מלמד את בניו ומשפחתו אחריו ללכת בדרכי ה' וכך יהיו ברכות לאברהם ומשפחתו.

מהי "דרך ה'" שאברהם מלמד את משפחתו? הרבי אומר היום שבאמת ישנן שתי דרכים שונות לחיות כאן בעולם.

1. דרך אלקים – דרך הטבע. אלקים הוא שמו של ה' שמסתתר בעולם וגורם לו להראות כאילו העולם פועל בעצמו על פי חקי הטבע. חיים על פי דרך אלקים זה לחיות כמו שהגויים חיים בעולם.

2. דרך הויה (ה') היא הדרך שבה יהודי חי בעולם. הולך בדרך התורה והמצוות, שאינם מתחברים תמיד עם דרכי הטבע. (הויה הוא שם ה' שמעל הטבע).

כאשר שומרים את דרך ה', מקימים מצוות שאינם תמיד קשורים לטבע, באשר ה' נותן ברכות שהן הרבה יותר מאשר מה שהולך על פי טבע. הדבר עוזר לנו להבין את המשמעות של הפסוק בתהלים **"מה מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ".**

הכוונה היא שה' שם כל אדם במקום שבו הוא נמצא בגלל סבה, כי הוא רוצה שהיהודי ילך בדרך ה'. ה' רוצה שנקים תורה ומצוות שיהפכו את המקום למקום נח לה'.

אז לא משנה איפה היהודי מוצא את עצמו עליו לחפש את האפשרות ללכת בדרך ה' יש להשקיע מאמץ ביצד לאפשר את קיום התורה והמצוות בדיוק כפי שמתאמצים למצא דרכים כדי להתפרנס. הולכים בדרך ה' שאותה למד אברהם אבינו לילדינו-עד אלינו. והדבר מוריד לעולם את ברכות ה'.

ספר המצוות / מצות לא תעשה רמ"ה

המצוה היומית, מצות לא תעשה רמ"ה, היא שאסור לגזל מאדם אחר. מה ההבדל בין גנבה לגזלה? גנבה - אדם לוקח מאדם אחר בצורה נסתרת, וגזלה - לקחת מאדם אחר בכח ובגלוי. שניהם אסורים כמובן.

רמב"ם / הלכות גזלה ואבדה פרקים א', ב', ג'

היום מתחילים ללמד את ההלכות ביצד הגזלן צריך לשלם חזרה את מה שגזל.

פרק א' - מלמד מהי גזלה, ואת הכללים ביצד הגזלן משלם חזרה. (עליו להחזיר את הגזלה שגזל). לומדים גם שאסור לקנא במשהו שיש לאדם אחר ולנסות לגרום לאדם השני למכור אותו.

התורה אומרת שאם אדם עושה כן, הוא יגיע בסופו של דבר לגזלה.

פרק ב' - מסביר שבאמת גזלן צריך להחזיר בדיוק את מה שגזל. אם גזל קרש, והשתמש בו כדי לבנות בית, עליו באמת לפרק את כל הבית כדי להחזיר את הקרש שגזל.

אולם חכמים לא רצו להקשות על הגזלן להחליט לעשות תשובה, לכן אשרו לו לשלם חזרה את שווי הדבר שגזל במקום להחזיר את הדבר עצמו. לומדים הלכות רבות מה קורה אם הדבר שגזל שוה יותר כעת מאשר בזמן בו נגזל.

פרק ג' - מלמד איך הגזלן צריך לשלם במקרה שהדבר שנגזל שוה כעת פחות כסף ממה שהיה שוה בעת שנגזל.

דרכי החסידות / צדקה

מושל רשע ברוסיה החליט פעם להטיל מס כבד מאד על חקלאים יהודים שעבדו תחתיו. המס היה כה גבוה, שהיה נראה שכל חקלאי שאינו עשיר יצטרך לחפש מקום חדש לגור או אחרת ישלח לכלא על כך שלא שלם.

הרבי מהר"ש רצה לעזור לאותם יהודים. הוא הלך לאסוף כסף מיהודים עשירים באודסה וקשיניב על מנת לסייע להם לשלם את המס.

באודסה היהודים נתנו בנדיבות כדי לעזור אולם בקשיניב, היהודים לא כל כך ששו לסייע. הרבי המהר"ש לא הצליח לאסוף שם כל כך עבור המטרה הזו.

המהר"ש אמר שיחה ליהודים כדי לעודד אותם לתת יותר:

ה' ברא את העולם באפן שבו יש משפיע (נותן) ומקבל (לוקח). לדגמה- השמים הם משפיע, מהם יורד גשם. הארץ היא מקבל, סופגת את הגשם לתועלת העצים והצמחים. גם אצל בני אדם קיימת המערכת הזו. ישנם עשירים שהם המשפיעים, וישנם עניים המקבלים מהם. העשירים צריכים לתת, והעניים צריכים לקבל. הדבר הוא לתועלת שני הצדדים.

אפילו ישנה אמרה של חכמים שאומרים שיותר ממה שבצל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית.

ה' נותן לו כל כך הרבה ברכות, ששוה הרבה יותר מהכסף שנתן לצדקה.

זהו ה' שמחליט מי יהיה העשיר ומי יהיה העני. אולם העני מתלונן, הוא שואל: "מדוע אני צריך לסבל כדי שהעשיר יהיה משפיע? מדוע הברכות שלו צריכות לעבור באמצעות הנתינה אלי, והמשמעות היא בעצם שאהיה עני כל הזמן? ה' יכול לתת לו. ברכות באפן אחר!".

השיחה הזו גרמה לעשירי קשיניב לשנות את החלטתם ולתת הרבה יותר לצדקה.

בכסף הזה, הרבי המהר"ש הצליח להציל את הפרנסה של אותם חקלאים.

יהודים בערים אחרות שמעו אף הם על השיחה, וזה גרם ליהודים עשירים רבים להבין איזו ברכה וזכות יש להם להיות המשפיע. להודות לה' על מה שיש להם. הם החלו לתת יותר צדקה ליהודים

תפלה / ישתבח

מקדש לעלוי נשמת סבתנו האהובה נחמה ציפה בת ר' שמעיה ע"ה גידמן

בתחלת פסוקי דזמרה אמרנו את ברכת "ברוך שאמר". ההמשך הכולל פרקים מהתהלים נביאים ותורה פלו חלק מברכה אחת ארוכה המשבחת את ה'

הברכה מסתיימת במלים ישתבח- שבח לה' בהרבה דרכים שונות. בכמה ספרים נאמר שהחלק הראשון של ישתבח נכתב על ידי שלמה המלך. הדבר רמוז במלים: "שמך לעד מלכנו הא-ל" – ראשי תבות שלמה.

ישנם ספרים המסבירים שהחלק השני נכתב על ידי אברהם אבינו ואת זה אפשר לראות רמוז בראשי תבות במלים האחרונות של ישתבח החל מהמלים "א-ל ההודאות" הפסוקים מראים את שמו של אברהם. תוכלו למצוא את זה?

גאולה ומשיח / לא מפסידים כלום

מקדש לעלוי נשמת סבתנו האהובה מרים צימל בת הרב יוסף ברוך ע"ה פרידמן

יש אנשים שחושבים שכאשר משיח יבא, הם יצטרכו לוותר על כל הדברים הטובים שיש להם בזמן הגלות. הדבר גורם להם חס ושלום לא לרצות את משיח. הם חושבים שכאשר משיח יבוא הם לא יוכלו לשחק משחקים למשל, והם יצטרכו ללכת לבית הספר כל היום וללמוד תורה.

הרבי אומר דבר מאד מענין: המילה גאולה כוללת בתוכה את המילה גולה- גלות. רק אות אחת מפרידה ביניהם – א'. זה לא מוזר? לכאורה לגאולה לא צריך להיות שום קשר לגלות!

יש שתי סבות לכך שגולה וגאולה קשורות זו לזו.

1. רק התורה והמצוות שלנו הם שמביאים את הגאולה. לכן גאולה כוללת בתוכה את המילה גולה כיון שמשיח הוא השכר של המצוות שעשינו בגלות.

2. גאולה איננה דבר חדש או מחולל שנויים – מרבית הדברים שיש בגלות ישארו אותו דבר. אותם דברים גשמיים – אוכל, בגדים, גינת שעשועים, חברים, לונה פארק ומחשב. אז מה ההבדל? הכל רמוז בא'.

התדעו למה הכוונה?

בעזרת ה' בהמשך נלמד עוד על א' של גאולה.

(ראה שיחת פרשת אמור ה'תנש"א)